

Informativo Ridimoas 2021

Boletín da Asociación Cultural Ecolóxica Ridimoas, fundada en 1988 no local Aula Verde do Centro de Ensinanzas Integradas de Ourense.

O MÁIS SALIENTABLE

Do ano 2021, na parte negativa, referente ás árbores do noso bosque, salientamos a seca dun acereiro (*Prunus lusitanica*) de gran porte, na marxe dereita do regato de Caldelas. Referente á previsión de merca de parcelas prioritarias, destacamos o cambio de parecer por parte da vendedora da parcela 63 do polígono 5 no Uzal, negándose a vendela. Por mor da COVID, non pudemos materializar a merca de dúas parcelas no Poenxo, nin tampouco se acomenteron arranxos concretos na ruína da casa do Lamigueiro, mercada para ser a futura sede da asociación.

Na parte positiva do ano 2021, destacamos a ampliación de territorio na paraxe da Barbaña (concello de Leiro) onde traballamos nos remates do tellado do muíño, enlousado da habitación interior e no acondicionamento dun terreo sementado de centeo (*Secale cereale*) e chícharos (*Pisum sativum*) destinado a dar comida ás aves granívoras ligadas ao medio agrícola e tan necesitadas de alimento no Ribeiro de Avia. Nesta mesma paraxe da Barbaña, salientamos positivamente os tres avistamentos, en distintos sitios, de *Lacerta schreiberi* con datas: 9 de abril, 11 de setembro e 17 de outubro. Nos derradeiros días do ano, iniciamos a colocación de refuxios para morcegos. Estes mamíferos voadores están en regresión e precisan que nos ocupemos deles.

Morcego pequeno de ferradura nun refuxio artificial. A araña da especie *Pholcus opilionoides*, ao seu carón, serve de escala comparativa coa pequena talla do mamífero voador.

Foto: Eilún del Pazo.

MORCEGO PEQUENO DE FERRADURA

O morcego pequeno de ferradura *Rinolophus hipposideros* (BECHSTEIN, 1800) é unha das especies de morcegos más comúns, entre as que habitan en Galicia, distribuíndose praticamente por todo o territorio, segundo o Atlas de Vertebrados de Galicia da Sociedade Galega de Historia Natural (Tomo I), publicado en 1995. Os morcegos do xénero *Rinolophus* son chamados de “ferradura” pola forma do seu fociño, que se asemella á pegada dun cabalo. O da foto foi fotografado o 28 de marzo de 2013 no baixo dunha casa de Beade, próxima ao bosque Ridimoas. Na imaxe obsérvase que o animal está no seu hábitat: unha bodega cálida e húmida, como se pode apreciar no seu pelo cuberto por pingas de auga.

Como o seu nome indica, é a especie máis pequena entre os morcegos ibéricos de ferradura. Ten unha lonxitude cabeza-corpo de 35,5-48 mm; cola de 21-32 mm e un peso de entre 4,7 e 9 g (Handbook of the Mammals of the World, Vol. 9, Bats) sendo as femias de maior tamaño e peso cós machos; a súa envergadura alar é duns 192-254 mm. A pelaxe é suave e branda, branca grisalla pola rexión ventral e acastañada pola dorsal.

Distribúese polas rexións temperadas do Paleártico Occidental, dende os países atlánticos ata o norte da India. Os seus hábitats preferentes son os claros e os lindeiros dos bosques. Aínda que son propios de zonas temperadas, resisten algo mellor o frío que as outras especies de rinolofos. Cando descansan nos seus refuxios, pregan as alas sobre o corpo para manter a calor. Ademais das covas naturais e as minas, frecuentemente empregan tamén como refuxios diversos tipos de biotopos de orixe antrópico, tales como fallados, casas abandonadas e baixos de casas, como é o caso do individuo da fotografía; e aínda que cría formando pequenos grupos, no inverno é de comportamento solitario. O seu voo é rápido e a escasa altura, sendo as súas principais presas os dípteros e as bolboretas nocturnas.

Este morcego, a nivel mundial áchase clasificado como especie “case ameazada”, segundo o baremo da UICN, e a nivel ibérico como “vulnerable”, atopándose en declive as poboacións de Europa Occidental. O descenso da súa poboación non é un caso illado, xa que os quirópteros comezan a ser escasos onde antes eran abundantes. As causas máis salientables do seu declive son a destrucción do hábitat natural, os cambios constantes no medio antropoxeno e o uso de pesticidas na agricultura.

Felipe Bárcena.

PARCELAS MERCADAS EN 2021

Paraxe	Superficie m ²	Prezo €
Ridimoas	2.970	2.970
Valdasmo	2.000	1.998
Carreiro do Muíño	1.468	2.000
Anduriñeira	662	662
Barbaña	400	400
Total: 5	7.500	8.030

Os 2.970 m² mercados na paraxe de Ridimoas, son a suma de seis pequenas parcelas: 12, 21, 29, 31, 33 e 42 do polígono 5; integradas na carballeira central do bosque, hábitat do porco bravo (*Sus scrofa*) e do corzo (*Capreolus capreolus*). Os 2.000 m² do Valdasmo conforman a parcela 188 do polígono 5, inzada de codesos (*Adenocarpus complicatus*), hábitat de papuxas das amoras (*Sylvia atricapilla*). A parcela do carreiro do Muíño: 236 do polígono 3, é unha viña a monte, que desde a parte alta do sendeiro que vai ao noso muíño, baixa en socalcos ata o regato de Caldelas, polo que foi considerada unha merca estratégica para evitar o avance da agricultura industrial ao tempo que nos permitirá acondicionar o itinerario de visitas. Pola súa parte, os 662 m² da parcela 51 do polígono 4, formada por bosque mixto de carballos (*Quercus robur*), castiñeiros (*Castanea sativa*) e piñeiros (*Pinus pinaster*), serven de franxa de protección ao hábitat de cría dos petos *Picus sharpei* e *Dendrocopos major*. Finalmente, os 400 m² mercados na Barbaña, na marxe esquerda do regato de Caldelas, dan continuidade ao hábitat da cerdeira de acios (*Prunus padus*).

MEMORIA ECONÓMICA**Ingresos:**

Cotas socias/os	17.086,77 €
Donativos por visitas ao bosque atendidas por Pablo.....	609,00 €
Remanente anterior.....	614,69 €
Total	18.310,46 €

Gastos:

Merca de parcelas.....	8.030,00 €
Devolución préstamo socia.....	4.000,00 €
Silvicultura.....	1.883,43 €
Imprenta e correos.....	1.545,74 €
Banco: comisiones, IVE e mantemento.....	657,42 €
Secretaría e web.....	600,00 €
Seguro egua, ferrador e alimentación.....	318,44 €
Contribución casa do Lamigueiro.....	30,49 €
Total	17.065,52 €

INGRESOS: 18.310,46 €

GASTOS: 17.065,52 €

Saldo 31/12/2020..... 1.244,94 €

NOVAS SOCIAS/OS

Altas: 48

Adrián Rosende Canedo
Alba Fernández Arias
Ana Norkus Rodero
Antonio Segura Iglesias
Carla Viso Regueiro
Carlo Álvarez Cuiñas
Carmen Barra Pérez
Céline Girardon
Clara Rey Caramés
Cristina Posada Castro
Darío Tojeiro Pérez
Emilia Castro Villaverde
Emilio José Pérez López
Emma Piña López
Emma Rodríguez Barreiro
Eulalia Estévez Ozores
Eva Barcala Pérez
Eva García Martínez
Fabio Souto Moure
Francisco Ruíz González
Ibán Cao Velasco
Isabel Segura Espinosa
Joan Mompó Vidal
Jorge Fernández Rodríguez
Jorge José Méndez Herrera
José Ramón Sarabia Valado
Laura Varela Rodríguez
Luz Eyo Gestoso
Manuel Precedo Barbeito
María Concepción Cibeira
Godás
María Dolores Fontenla
Piñeiro
María Pato Alves
María Rosa Guntín Muñoz
Marisol Mirás Mouro
Miguel Ángel Peniza Pereira
Miguel Pazos Seoane
Nisa Parada Barbadaes
Pilar Selas Chao
Rita González Pérez
Rocío Lozano Miranda
Rubén Rodríguez García
Sergio Fernández Fidalgo
Simón Fernández Fidalgo
Sofía Pérez Miragaya
Sonia Mosquera Carballo
Susana Calviño Rodríguez
Xosé Lois Pérez Rodríguez
Yago Martínez Álvarez

Baixas: 19

Causas de baixas:
A petición propia: 8
Por defunción: 6
Por non actualizar datos: 5

Totais a 31/12/2021 Socias/os: 1.187

Con cada alta plantouse, en distintas parcelas de Ridimoas, unha árbore ou arbusto das seguintes especies:

<i>Castanea sativa</i>	9
<i>Crataegus monogyna</i>	8
<i>Quercus robur</i>	7
<i>Quercus suber</i>	7
<i>Ilex aquifolium</i>	4
<i>Sorbus aucuparia</i>	4
<i>Arbutus unedo</i>	3
<i>Laurus nobilis</i>	2
<i>Corylus avellana</i>	1
<i>Pyrus cordata</i>	1
<i>Prunus padus</i>	1
<i>Sambucus nigra</i>	1

Total: 48

É vital para Ridimoas que a ficha persoal, coa domiciliación bancaria estea sempre actualizada, tanto para recibir información como para pagar a cota anual. A mellor maneira de actualizar datos é cubrindo unha ficha na nosa web: www.ridimoas.com.

E para os que queiran ingresar a cota directamente, o noso código IBAN é:

ES05 2080 5332 8330 4002 0684 Abanca, sucursal de Ribadavia. Rúa Progreso, 46; 32400 Ribadavia (Ourense).

Grazas por colaborar!

CONVOCATORIA: ASEMBLEA XERAL ORDINARIA

Cumprindo co artigo 18 dos estatutos, convocámose á Asemblea Xeral Ordinaria **telemática** que se celebrará o vindeiro día **26 de marzo de 2022** (sábado) desde a sede de Ridimoas, ás 11:30 horas en primeira convocatoria e ás 12 horas en segunda convocatoria, e na que trataremos os seguintes puntos da orde do día:

- 1.- Aprobación, se procede, da acta da Asemblea Xeral Ordinaria do ano anterior, incluída no boletín.
- 2.- Informe sobre o estado do bosque Ridimoas e dos traballos realizados durante o ano 2021.
- 3.- Informe económico.
- 4.- Actividades para o ano 2022.
- 5.- Rogos e preguntas.

ASEMBLEA TELEMÁTICA

Este ano a Asemblea tampouco poderá ser presencial, polas circunstancias sanitarias que xa coñecemos.

A asemblea continuará co seu horario habitual, como ven indicado na orde do día, e realizarase a través do programa Cisco Webex.

Como participar da asemblea telemática?

- Cada socia/o recibirá no correo electrónico un convite do programa coa convocatoria da reunión telemática de Ridimoas. No convite aparecerá o botón de UNIRSE A REUNIÓN. Premendo nel accederase á asamblea a través do programa Cisco Webex.
- Outra opción é a de descargar o programa Cisco Webex e acceder a través del coa información recibida no convite electrónico. Este programa está disponible en diferentes versións e tamén para teléfono móvil.
- Ademais, días antes da reunión cada socia/o recibirá un recordatorio no seu correo electrónico. Pola nosa parte tamén nos poñeremos en contacto a través do mesmo medio para asegurarnos de que se recibiu a información correctamente.

Así mesmo pedimos, na medida do posible, que aquelas persoas que con antelación xa teñan decidido unirse á asemblea telemática, se poñan en contacto connosco, para facer unha aproximación de participantes.

Para calquera dúbida podes contactarnos ao noso correo asociacion@ridimoas.com.

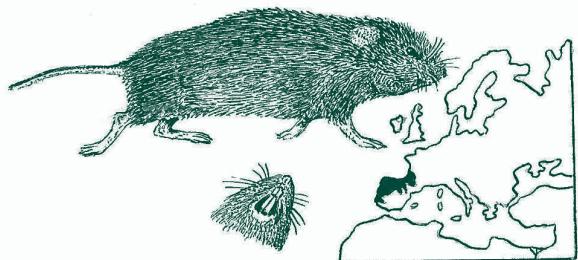
Se es socia/o e non recibiches ningún correo electrónico de Ridimoas durante o último ano, pode ser debido á que a túa ficha de inscrición sexa antiga e non dispoñamos desta información de contacto. Se tes interese en participar da asemblea telemática, envíanos un correo para que actualicemos os teus datos de contacto e te poidamos incluír na reunión.

NOTAS DE CAMPO Textos e debuxos do natural de Oitabén.**Peto verdeal (*Picus sharpei*)**

A cor verde e amarela chama a nosa atención cando vemos saír en voo ondulado a esta fermosa ave insectívora, que cría nas cavidades que el mesmo perfora no tronco das árbores. Se o observamos de cerca, tamén veremos a cor vermella da cabeza e o gris da parte inferior. As femias adultas, como a da ilustración, teñen bigotes negros, mentres que os machos téñenos vermellos. Os inmaturos presentan tons más apagados con pencas e estrías na plumaxe. Tres individuos, que puidemos manexar, mediron 30 e 32 cm de longo, con envergaduras de 49 cm e pesos de 140 a 185 gramos. En Ridimoas, este peto sedentario aínda é relativamente común, escoitándose os seus rinchos con frecuencia. No mapa márcase a separación entre *Picus viridis* ao norte dos Pireneos e *Picus sharpei* do sur de Francia e península Ibérica.

Corta dos prados (*Microtus lusitanicus*)

Micromamífero que vive en galerías subterráneas, escavadas por el mesmo, en terreos frescos da beira do bosque e en terras de cultivo abandonadas. En Ridimoas resulta más frecuente na paraxe da Barbaña, nas proximidades do regato de Caldelas. Os datos biométricos do individuo macho da ilustración, son: peso, 10 g; longo total, 9,2 cm con rabo de 2,2 cm. Da súa anatomía destacamos que ten catro dedos nas mans e 5 nos pés, presentando fociño romo sen orificios nasais aparentes. A presenza deste ratiño, devorador de raíces, flutúa coas condicións ambientais de cada ano. Baseándose nas previsións climáticas vindeiras, os científicos prognostican para este pequeno roedor un futuro con descensos poboacionais comprendidos entre un 93% e 97% que afectará á supervivencia da especie e á dos seus predadores.

Centaura (*Centaurea nigra* subsp. *rivularis*)

No verán, nuns poucos hábitats do noso bosque, florea esta subespecie de centaura; a ilustración foi realizada o 11 de xullo de 2021. Segundo a mitoloxía, recibe tal nome por curar dunha ferida ao centauro Quirón. En xeral, vexeta en pequenos grupos, principalmente na paraxe do Valdasmo, a 200 m de altitude (próximas ao cercado da egua) en terra seca e compacta, aparecendo en claros da carballeira orixinados pola roza manual do sobosque. Esta planta, da familia Astaraceae de más de medio metro de altura, é un endemismo ibérico, basicamente do cuadrante NO. En Ridimoas o seu status é de non frecuente e considérase relicta de cando o clima era más atlántico.

FAUNA QUE FOI DA CONTORNA DE RIDIMOAS E QUE XA DESAPARECEU OU É MOI RARA

Texto e debuxo de Pablo Oitabén.
Foto de Pedro Holgado

Picanzo real meridional (*Lanius meridionalis*) Alcaudón real meridional

Ave da familia *Laniidae* de 22-26 cm de longo. Do seu corpo destaca a cabeza grande con anteface negra, provista de peteiro parecido ao dunha rapina e cor rosada na barriga e peito. En Galicia é sedentario, atopándose principalmente na metade sur leste. Para criar precisa de terreos abertos con arbustos espiñentos e árbores dispersas onde poder aniñar. Segundo Penas Patiño, a posta é de 4 a 7 a ovos brancos amarelos, punteados de castaño que choca a femia durante 14-15 días. Aliméntase de insectos, réptiles e micromamíferos.

Status anterior

Ata mediados do século XX a súa existencia, na contorna de Ridimoas, estaba confirmada pola aparición ocasional de pequenas presas espichadas en toxos, estripeiros e mesmo nos arames de picos que delimitaban algunha parcela, tal e como recrea a ilustración adxunta.

Derradeira observación

No inverno de 1971, un picanzo real meridional recibiu un disparo de escopeta, nun val ao sur de Ridimoas. O picanzo montaba garda na cima dunha estaca, no medio dunha viña e, segundo dixeron, confundírono cun tordo. Meses despois, na primavera, outro individuo da mesma especie, pousado na póna más alta dun arbusto, recibiu outro disparo e desde entón non se volveu ter noticias da presenza desta ave na contorna de Ridimoas.

Posibles causas do seu declive

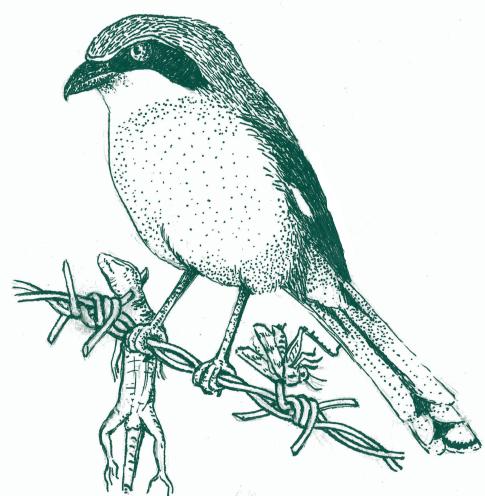
Con todo, as baixas por disparos non xustifican o drástico declive da especie. Factores como a mecanización da agricultura, coa aplicación a gran escala de produtos químicos contaminantes, sumado á relación traumática entre humanos e vida silvestre, consistente na fragmentación e ocupación do territorio por grandes, medianas e pequenas obras públicas ou privadas que día a día devoran hábitats, están no fondo do problema.

Da bibliografía consultada, dedúcese que o picanzo real meridional nunca debeu ser común en Galicia por tratarse dunha poboación desprazada ao noroeste da súa área, xa que na península Ibérica o seu número diminúe considerablemente de leste a oeste. Serafín González, Antonio Villarino e Felipe Bárcena, na súa cuidada publicación: *Aves da Limia II dende a Lagoa de Antela aos nosos días*. PASERIFORMES (2017); referente ao status do picanzo real meridional din que é “estival e aniñante raro, pouco común como migrante postnupcial e invernante”. Pola súa parte a SEO/Birdlife, na publicación do ano 2010, onde analiza o estado de conservación das aves en España, destacaba ao picanzo como unha das especies más ameazadas do medio arbustivo.

© Pedro Holgado

Picanzo real meridional, fotografado na serra de Boumort en LLeida.

DATOS METEOROLÓXICOS							
2021	Precipitación l/m²	Días chuvia	Acidez (pH)		Nube dominante	Temperatura (ºC)	
			Máxima	Mínima		Máxima	Mínima
Xaneiro	126,5	8	5,7	5,9	Nimboestratos	17,5	-6,5
Febreiro	248,3	11	5,7	6,0	Nimboestratos	22,5	-1,5
Marzo	7,4	3	5,8	5,8	Altoestratos	29,5	-3,0
Abril	93,4	8	5,6	6,3	Nimboestratos	27,0	0,0
Maio	55,2	7	6,1	7,4	Cúmulos	31,0	1,5
Xuño	83,2	7	6,4	6,9	Cúmulonimbos	33,5	5,0
Xullo	3,8	2	6,5	6,5	Altoestratos	37,5	8,5
Agosto	32,3	2	6,1	6,2	Cirroestratos	35,5	5,0
Setembro	48,9	8	6,1	6,5	Cúmulonimbos	34,0	8,0
Outubro	101,2	7	6,0	6,5	Estratocúmulos	28,0	3,5
Novembro	11,1	3	6,3	7,0	Estratos	19,0	-1,0
Decembro	128,4	10	6,2	6,9	Nimboestratos	18,5	-3,0
TOTAIS	939,7	76	Máxima absoluta 5,6	Mínima absoluta 6,9	Nimboestratos	Máx. absoluta 37,5	Mín. absoluta -6,5
						Media: 14,45	

RESUMO DE NOTAS FENOLÓXICAS					
Observamos - Escoitamos:	Data Día - Mes	Temperatura (ºC)		Geo	Vento
		Máxima	Mínima		
1ª Ciconia ciconia	13-I	7,5	-5,0	Disperso	N, frouxo
Flores de Romulea bulbocodium	10-II	15,0	3,0	Fragmentado	E, frouxo
1º canto de Upupa epops	23-III	24,0	1,5	Disperso	NE, frouxo
1ª Calopteryx virgo	6-IV	22,0	3,5	Despexado	SE, frouxo
1º canto Caprimulgus europaeus	18-V	21,5	12,0	Fragmentado	NE, moderado
Falco subbteo	25-VI	30,5	11,5	Disperso	NE, frouxo
Centaurea nigra	6-VII	20,0	12,5	Cuberto	SE, moderado
Arum italicum con froito	14-VIII	35,3	17,0	Disperso	E, frouxo
Lacerta schreiberi	11-IX	27,0	14,0	Fragmentado	NE, frouxo
Cucubalus baccifer, con froito	15-X	23,0	5,5	Disperso	NE, frouxo
Mauremys leprosa	1-XI	16,0	8,5	Cuberto	N, frouxo
Meles meles	25-XII	15,0	8,5	Fragmentado	NE, frouxo

OS ESPIÑEIRAIS (II)

Antes de que o home começara a usar o lume e a talar o bosque para obter alimento, os espiñeiraís terían seguramente unha importancia menor nas marxes do bosque, en zonas de alta montaña, arredor dos humedais ou nas zonas más secas, podendo tamén aproveitar os claros formados pola caída dalgúnha árbore. Alí serían visitados por algunas especies de animais amantes dos seus froitos e, como non, tamén polos nosos antepasados cazadores e recolectores, contribuíndo á súa diseminación. Pero cos comezos da agricultura e da gandería, ao abrirse máis espazos, a importancia deste hábitat aumentou, favorecido por novos aproveitamentos, como a delimitación de comareiros, a protección dos cultivos ou o impedimento a saída do gando dos pasteiros. Mesmo algunas especies espiñentas como silveiras e framboeseiros foron domesticadas polos seus froitos, e outras como estripeiros e pereiras bravas usadas de portaenxertos tradicionais dalgúndhas froiteiras.

Na segunda metade do século XX, os agricultores comenzaron a aplicar os herbicidas sistémicos, como o glifosato, como método para acabar de raíz con este tipo de vexetación tan insidiosa, reducindo a súa presenza nas proximidades das explotacións agrarias e afectando ao seu papel ecolóxico. Pero nos últimos anos, o progresivo abandono do minifundio rural está dando a este tipo de vexetación un novo auxe.

A continuación faremos un percorrido polas especies más características dos espiñeiraís de Ridimoas.

O abruñeiro (*Prunus spinosa*) é a especie que da nome á orde fitosociolóxica. A maneira na que está presente en Ridimoas ten que ver coa súa capacidade para agromar desde raíces que medran horizontalmente, como fai a *Acacia dealbata*, dando lugar moitas veces a masas compactas e case impenetrables onde é especie claramente predominante, como ocorre nas proximidades do cercado dos cabalos. En zonas más fértiles e húmidas, como na corga do regato de Moas, é unha especie más dentro do espiñeiral que ocupou o lugar dos ulmeiros que secaron a causa da grafiose, e que, xunto a outra especie espiñosa pero más asociada cas carballeiras atlánticas, como é a xilbarda (*Ruscus aculeatus*), axuda a protexer o núcleo orixinal da cerdeira de acio (*Prunus padus*). Ademais da súa importancia ecolóxica, os abruñeirois teñen importancia na cultura popular por ser usados en ocasións como patrón das ameixeiras, ás que confire un certo ananismo, e polos froitos que noutras zonas do norte ibérico se usan para elaborar o pacharán; pero esas drupas semellantes a pequenas cirolas quedaron tamén na memoria de moitos nenos das aldeas que descubriron, ao probalos, o

significado da palabra “adstrinxente”, antes de saber que existía tal termo para referirse a estraña sensación áspera que deixan na boca.

O xénero “Rosa” tamén está ben representado nos nosos espiñeiraís. Sen ter a presenza que acada máis cara ó leste, sobre as rochas calcarias de Rubiá ou na comarca leonesa do Bierzo, malia ter todas onda nos un aspecto bastante semellante, no que destacan flores vistosas con cinco péntalos e uns “froitos” característicos, denominados úrnulas ou cinorrodons, de cor vermella ou laranxa, formados polo receptáculo (en realidade os froitos son uns aquenios case óseos que se atopan dentro), o seu estudo deunos algunha sorpresa. A verdade é que sería más doido diferencialas se nos achegáramos a elas (con coidado) co nariz. Así, en Ridimoas achamos dúas especies, unha do grupo *R. canina*, *Rosa andegavensis*, con flores aromáticas pero de follas glabras sen cheiro apreciable e outra de follas con pelos e glándulas pedicelados con aroma resinoso, *Rosa tomentosa*, citada sobre todo na Cornixa Cantábrica, Pireneos e zonas de montaña próximas, mentres que *Rosa micrantha*, de follas tamén con glándulas pero con cheiro a mazá, non foi atopada ata agora no noso bosque pero si nas proximidades.

Póla de abruñeiro (*Prunus spinosa*) con froitos (abruños).
Texto e foto: Xusto Veloso.

XUNTA DIRECTIVA

Presidente: Pablo Rodríguez Fernández.

Vicepresidente: David Rodríguez Barra.

Tesoureira: María Carmen Rey Novoa.

Secretaria: Paula Rodríguez Domínguez.

Vogais: Bernardo Louzao Campos,

Concepción Domínguez Domínguez,

Juan Antonio Santamaría Rodríguez e

Xusto Veloso Moreda .

REFORMA DE POSTE ELÉCTRICO

Con data 16 de xaneiro de 2021, recibimos o comunicado dun veciño da Groba, lugar ourensán de Sanín (Ribadavia), dicíndonos que atopara dúas aves de rapina mortas a carón dun poste da luz próximo ás casas, a poucos metros da estrada Nacional 120. Pola foto que adxuntaba, vimos que eran dous buxatos (*Buteo buteo*). Tan pronto como nos foi posible, achegámonos alí e puidemos comprobar que, ademais dos dous buxatos, no chan había restos e plumas doutras aves mortas. Inmediatamente chamamos ao SEPRONA e permanecemos á espera en prevención de que un carnívoro os comera ou que alguén ao pasar retirara os cadáveres. Horas despois iniciábase o protocolo oficial de recollida dos corpos e a gardería de Medio Ambiente facíase cargo dos mesmos; confirmando a necrosia realizada no Centro do Rodicio que “morreran electrocutados”. Tempo despois procedíase ás oportunas modificacións dos enganches no poste de media tensión da empresa Naturgy, así coma noutros da mesma liña.

Por estudos realizados, estímase que máis de 30.000 rapaces morren ao ano en España por colisión ou electrocución contra cables ou nos postes dos tendidos eléctricos cando pousan neles. En Galicia, máis de 20.000 postes de baixa ou media tensión deberán ser adaptados en cumprimento da lei de responsabilidade ambiental, pois está demostrado que os seus tendidos son a principal causa de mortaldade non natural das aves.

Texto e fotos: Paula Rodríguez.

Estado orixinal do poste e os buxatos mortos.

Modificación dos enganches para impedir a electrocución de aves.

IMPRESOS

Depósito Legal OU-14-2018. N°5
Imprime: Gráficas Galegas.

**Asociación Cultural-Ecológica
RIDIMOAS**

Asociación Cultural - Ecológica Ridimoas.
Rúa Pateira nº 7, 32431 BEADE (Ourense)
Tfno: 988 480 062
www.ridimoas.com / e-mail: asociacion@ridimoas.com
Facebook: Asociacion Ridimoas / Twitter: @Ridimoas
Instagram: Asociacion Ridimoas